

**Centraal Bureau
voor de Statistiek**

Microdata Services

**Documentatie
Hoogst behaald en hoogst gevolgd
opleidingsniveau en opleidingsrichting van de
bevolking in Nederland
(HOOGSTEOPLTAB)**

Datum: 30 september 2022

Bronvermelding

Publicatie van uitkomsten geschiedt door de onderzoeksinstituting of de opdrachtgever op eigen titel. Verwijzing naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) betreft uitsluitend het gebruik van de niet-openbare microdata. Deze microdata zijn onder [bepaalde voorwaarden](#) voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek toegankelijk. Voor nadere informatie microdata@cbs.nl. Dat wordt als volgt geformuleerd:

“Resultaten [gedeeltelijk] gebaseerd op eigen berekeningen [*naam onderzoeksinstituting, c.q. opdrachtgever*] op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek betreffende *Hoogst behaald en hoogst gevolgd opleidingsniveau en opleidingsrichting van de bevolking in Nederland.*”

Engelse versie

“Results based on calculations by [*name of research instituting or commissioning party*] using non-public microdata from Statistics Netherlands.”

Under [certain conditions](#), these microdata are accessible for statistical and scientific research. For further information: microdata@cbs.nl.

Beschikbare bestand(en):

De bestanden zijn beschikbaar over de perioden 1999 t/m 2021.

In de [Versiegeschiedenis](#) ziet u een overzicht van de beschikbare bestanden.

De gebruiker dient rekening te houden met het volgende:

- Vanaf versie 2019TABV2 is overgegaan van SOI2016 op SOI2021. Er zijn vier variabelen toegevoegd: OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO, OPLNIVSOI2021AGG4HGmetNIRWO, RICHTSOI2021SCEDF2013HBNIRWO en RICHTSOI2021SCEDF2013HGmetNIRWO. Tevens zijn er vier variabelen leeggemaakt: OPLNIVSOI2016AGG4HBMETNIRWO, OPLNIVSOI2016AGG4HGMETNIRWO, RICHTdetailISCEDF2013HBmetNIRWO en ICHTdetailISCEDF2013HGmetNIRWO.
  - De EBB-correcties zijn nu ook verwerkt in HOOGSTEOPLTAB.
  - Vanaf jaargang 2016 zijn de variabelen voor opleidingsrichting en voor databron (RICHTdetailISCEDF2013HBmetNIRWO, RICHTdetailISCEDF2013HGmetNIRWO, BRONOPLARCHIEFHB, BRONOPLARCHIEFHG en RGEBB) toegevoegd.
  - Vanaf 2013 zijn de variabelen OPLNIVSOI2016AGG4HBMETNIRWO en OPLNIVSOI2016AGG4HGMETNIRWO toegevoegd.
  - In de map K:\Utilities\Code_Listings\SSBreferentiebestanden is specifiek voor alle opleidingsnummers met groeperingen het referentiebestand OPLEIDINGSNRREFVv beschikbaar. De sleutel van dit referentieboek is het opleidingsnummer (OPLNR). In vrijwel alle onderwijsbestanden is dit opleidingsnummer opgenomen. Met behulp van dit referentieboek kan informatie achterhaald worden over bijvoorbeeld het soort onderwijs, vo-profiel, mbo-sector, studiebelastingsuren, niveau en richting. Ook de ILT-, CREBO- en CROHO-codes staan vermeld. Daarnaast zijn allerhande SOI- en ISCED-indelingen opgenomen. En de Code Type Onderwijs (CTO). Met behulp van dit laatste gegeven kan ook verder gekoppeld worden met het CTO referentieboek.
  - Om de kwaliteit van de uitkomsten te beoordelen wordt sterk aangeraden om ‘de opleidingstool’ te gebruiken. Voor de Remote Access en On-site gebruikers te vinden op: K:\Utilities\Tools\Opleidingstool.
  - Zie ook de gebruikershandleiding [Onderwijsinformatie uit het SSB](#).
  - Voor de persoonskenmerken en/of achtergronden dient u de beschikbare GBA-bestanden te raadplegen. Deze staan bij [Zelf onderzoek doen](#) in de catalogus onder het thema [Bevolking](#). Voor het aanvragen van deze bestanden geldt de gebruikelijke procedure.
  - Zie [Onderzoeksomschrijvingen](#) voor meer informatie over alle onderzoeken.
-

Inhoudsopgave

Bronvermelding.....	2
Beschikbare bestand(en):	3
1. Inleiding.....	5
2. Toelichting op de inhoud van de bestanden	6
Onderwerp microdatabestand(en)	6
Beschrijving	6
Beschrijving van de populatie	8
Methodologie	8
Procesverloop.....	8
Bijlagen	9
3. Bestandsopbouw en toelichting.....	10
Bestandsopbouw.....	10
Toelichting op de variabelen	11
RINPERSOONS	11
RINPERSOON.....	11
OPLNRHB	11
OPLNRHG.....	12
GEWICHTHOOGSTEOPL	14
OPLNIVSOI2016AGG4HBMETNIRWO.....	14
OPLNIVSOI2016AGG4HGMETNIRWO	15
RICHTdetailISCEDF2013HBmetNIRWO	15
RICHTdetailISCEDF2013HGmetNIRWO	16
BRONOPLARCHIEFHB	16
BRONOPLARCHIEFHG	17
RGEBB	17
OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO	17
OPLNIVSOI2021AGG4HGMETNIRWO.....	18
RICHTSOI2021SCEDF2013HBNIRWO	19
RICHTSOI2021SCEDF2013HGNIRWO.....	19
Versiegeschiedenis.....	20

1. Inleiding

Het team Microdata Services van het CBS stelt, onder [bepaalde voorwaarden](#), niet-openbare microdata (geanonimiseerde data op persoons-, bedrijfs- en adresniveau) toegankelijk voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek. Dit rapport beschrijft de inhoud en structuur van “*Hoogst behaald en hoogst gevolgd opleidingsniveau en opleidingsrichting van de bevolking in Nederland*”.

Hoofdstuk 2 beschrijft in het algemeen de microdatabestanden zoals populatieafbakening, methodologische bijzonderheden, kwaliteit en herkomst van de gegevens.

In hoofdstuk 3 wordt de bestandsindeling gegeven en worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

2. Toelichting op de inhoud van de bestanden

Onderwerp microdatabestand(en)

Dit onderwerp is afkomstig uit het [Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden \(SSB\)](#).

Beschrijving

Het bestand HOOGSTEOPLJJJTABVV vertegenwoordigt het hoogst behaalde en hoogst gevolgde opleidingsniveau van de Nederlandse bevolking op 1 oktober van jaar JJJJ. Het bestand is gebaseerd op gegevens uit diverse registers en de Enquête BeroepsBevolking (EBB). Door het gebruik van meerdere (jaargangen van) bronnen heeft HOOGSTEOPLJJJTABVV een zeer hoge dekkingsgraad (2018: ruim 11,5 miljoen personen). Alhoewel de dekkingsgraad hoog is, vertegenwoordigt het bestand niet de gehele doelpopulatie. De informatie is voor een deel van de bevolking integraal en voor de overige personen op steekproefbasis (EBB). Het bestand bevat daarom een ophooggewicht (GEWICHTHOOGSTEOPL). Een uitgebreidere beschrijving van de methodiek is te vinden in de bijlage (P.OPLNIVSSB C hoofdproces.pdf). De registers die ten grondslag liggen aan HOOGSTEOPLJJJTABVV nemen niet alle vormen van onderwijs waar. Onderwijs genoten in het buitenland, onderwijs aan particuliere instellingen en lange bedrijfsopleidingen en cursussen worden onderschat. Ruim 2 procent van de populatie heeft in werkelijkheid een hoger opleidingsniveau dan waargenomen via de bronnen van HOOGSTEOPLJJJTABVV. Daarom wordt bijgeschat met behulp van de EBB: in bijna 4 procent van de records wordt een hoger opleidingsniveau geïmputeerd. Het gevolg is dat HOOGSTEOPLJJJTABVV voor zowel het hoogst behaalde als het hoogst gevolgde opleidingsniveau en opleidingsrichting meerdere variabelen bevat:

1) een opleidingsnummer van het hoogste behaalde (OPLNRHB) en hoogst gevolgde (OPLNRHG) opleidingsniveau. Het betreft een zeer gedetailleerde typering van opleiding. Deze variabelen kunnen via SSB-refboeken omgezet worden in niveau- en richtingsindelingen. Deze variabelen onderschatten het opleidingsniveau enigszins vanwege het eerder genoemde niet in registers waargenomen onderwijs.

2) opleidingsniveau conform de CBS-publicatie-indeling in 18 categorieën die minder detail biedt maar waarin is gecorrigeerd (middels imputatie) voor bovengenoemde onderschatting. Tot en met HOOGSTEOPL2019TABV1 betreft het de variabelen OPLNIVSOI2016AGG4HBmetNIRWO en OPLNIVSOI2016AGG4HGmetNIRWO die zijn gebaseerd op de SOI2016. Vanaf HOOGSTEOPL2019TABV2 betreft het de variabelen OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO en OPLNIVSOI2021AGG4HGmetNIRWO die zijn gebaseerd op de SOI2021.

3) opleidingsrichting die minder detail biedt maar waarin is gecorrigeerd (middels imputatie) voor bovengenoemde onderschatting.

Tot en met HOOGSTEOPL2019TABV1 betreft het de variabelen RICHTdetailISCEDF2013HBmetNIRWO en RICHTdetailISCEDF2013HGmetNIRWO die zijn gebaseerd op de SOI2016.

Vanaf HOOGSTEOPL2019TABV2 betreft het de variabelen RICHTSOI2021SCEDF2013HBNIRWO en RICHTSOI2021ISCEDF2013HGNIRWO die zijn gebaseerd op de SOI2021. De gebruiker wordt aangeraden om het opleidingsnummer alleen te gebruiken wanneer daar zwaarwegende redenen voor zijn. In dat geval dient contact opgenomen te worden met Microdata@cbs.nl.

Om uit OPLNIVSOIJJJAGG4HBmetNIRWO / OPLNIVSOIJJJAGG4HGmetNIRWO de CBS-publicatie-indeling in 8 categorieën te krijgen moet gebruikt worden gemaakt van de eerste 3 digits. Om uit opleidingsnummers (OPLNRHB en OPLNRHG) opleidingsniveau en -richting (CBS-publicatie-indelingen, Standaard Onderwijs Indeling (SOI) of International Standard Classification of Education (ISCED)) te bepalen zijn SSB-referentieboeken beschikbaar.

LET OP Indien men uit OPLNRHB of OPLNRHG indelingen wenst te verkrijgen in het kader van de SOI2016 / SOI2021 is het van groot belang voor doorschakeling van OPLEIDINGSNRREFVV naar CTOREFVV niet gebruik te maken van koppelingsleutel CTO maar van CTO2016V (CodeTypeOpleiding-ClassificatieSOI2016) / CTO2021V.

Het bestand HOOGSTEOPLJJJTABVV is met ingang van verslagjaar 2013 gereviseerd. De eerdere vorm is beschikbaar voor de periode 1999-2014. De gereviseerde vorm is beschikbaar vanaf 2013. Deze beschrijving heeft betrekking op HOOGSTEOPLJJJTABVV vanaf 2013.

The Educational Attainment File (EAF) contains the highest attained education level of individuals at a reference date. The educational attainment is derived by combining information on education levels from registers and from the Labour Force Survey. Two types of educational attainment are distinguished. For the first type, it is essential that someone is qualified at the highest level attained. For the second type, it is sufficient to be educated at the highest level attained without necessarily being qualified; e.g. students still attending school before going in for an examination or who failed for their examination, and those who have left school without certificate. As there is no information on educational attainment for every citizen in the population, the EAF consists of a mixture of register and sample survey records. A weighting strategy has been applied to make the EAF representative. A population weight equal to one is attached to the register records which amounts to counting them. Sample survey records are in general provided with a population weight unequal to one. There is a protocol available for the proper statistical use of the EAF. It contains a tool which enables the computation of the coefficient of variation (relative standard error) for any cell outcome.

Beschrijving van de populatie

De doelpopulatie bestaat uit alle personen die op peilmoment 1 oktober van het jaar JJJJ waren ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie.

Methodologie

HOOGSTEOPLJJJTABVV wordt samengesteld uit data van diverse onderwijsregistraties en een serie jaargangen van de Enquête Beroeps bevolking (EBB, vanaf 2004). Het betreft de volgende registraties:

- CRIHO (Centraal Register van Inschrijvingen in het Hoger Onderwijs, vanaf 1983 (wo)/1986 (hbo));
- Onderwijsnummerbestanden voortgezet onderwijs (vanaf schooljaar 2003/'04, middelbaar beroepsonderwijs (vanaf schooljaar 2004/'05), volwasseneneducatie inclusief voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vanaf schooljaar 2005/'06).
- Onderwijsnummerbestanden basisonderwijs (WPO) en speciaal onderwijs (WEC) (vanaf schooljaar 2008/'09).
- Bestanden met opleidingsgeschiedenissen zoals opgegeven door werkzoekenden bij het UWV WERKbedrijf (personen die ingeschreven stonden in 2010 of later).

Wegens selectiviteit zijn de records in HOOGSTEOPLJJJTABVV voorzien van een ophooggewicht, zodat de resultaten uit het bestand representatief zijn voor de hele Nederlandse bevolking en selecte subpopulaties (voor nadere informatie zie rubriek GEWICHTHOOGSTEOPL in tabblad Variabelen). De records uit registraties en de volgeïmputeerde populatie 0 t/m 14 tellen voor zichzelf en krijgen ophooggewicht 1. Een uitgebreide beschrijving van de methodiek is te vinden in de bijlagen.

Procesverloop

Het proces dat ten grondslag ligt aan het opleidingsniveaubestand kan worden opgedeeld in vier deelprocessen:

- 0) maken opleidingsarchief,
- 1) afleiden HOOGSTEOPLJJJTABVV uit het opleidingsarchief,
- 2) weging,
- 3) imputatie niet waargenomen onderwijs.

Ad 0) In het Opleidingsarchief wordt informatie over opleidingen vanuit verschillende bronnen (registers + EBB's) bij elkaar gebracht. Een Opleidingsarchief voor statistiekjaar JJJJ bevat dus alle gegevens die uit opleidingsbronnen tot en met statistiekjaar JJJJ verzameld kunnen worden. HOOGSTEOPLJJJTABVV wordt afgeleid uit de informatie die beschikbaar is in het opleidingsarchief. Opleidingsarchief en HOOGSTEOPLJJJTABVV zijn wezenlijk verschillende bestanden. Het opleidingsarchief stapelt alle informatie die beschikbaar is over gevolgde opleidingen. De statistische eenheid is hier de door een persoon gevolgde opleiding,

dus de combinatie van een persoonsidentificatie (RINPERSOONS + RINPERSOON) en een opleidingsidentificatie (opleidingsnummer of CTO-code). Een persoon kan dus vele malen voorkomen in het opleidingsarchief, zowel longitudinaal (een persoon volgt achtereenvolgens meerdere opleidingen) als transversaal (de opleiding van een persoon wordt via meerdere bronnen waargenomen).

Ad 1) HOOGSTEOP LJJJTABVV daarentegen legt het hoogst behaalde en hoogst gevolgde opleidingsniveau per persoon vast. De statistische eenheid is dus persoon en de attributen zijn hoogst behaald en hoogst gevolgd opleidingsniveau. Een persoon komt maar één keer voor in het bestand.

Ad 2) HOOGSTEOP LJJJTABVV is niet integraal. Het bestand bevat daarom een ophooggewicht (GEWICHTHOOGSTEOP). De records uit een administratieve bron krijgen allemaal gewicht 1, en worden buiten de verdere ophoging gelaten. Dit betekent dat de totale populatie in twee groepen uiteenvalt:

1) De zogenoemde registerpopulatie. Deze deelpopulatie van de Nederlandse bevolking vertegenwoordigt alle personen van wie het opleidingsniveau middels één of meer registers (of via volimputatie) is waargenomen. Die records krijgen allemaal gewicht 1, zij vertegenwoordigen alleen zichzelf.

2) De zogenoemde restpopulatie, het complement van de registerpopulatie. Dat wil zeggen: alle personen van wie het opleidingsniveau middels geen enkel register is waargenomen. De records uit de EBB die betrekking hebben op de restpopulatie vormen een steekproef uit deze restpopulatie, en worden wél opgehoogd.

Ad 3) Tot slot wordt geïmputeerd. Diverse registers die ten grondslag liggen aan het opleidingsniveaubestand vertegenwoordigen onderwijs dat door de overheid wordt bekostigd. Nederland telt echter enige tientallen particuliere scholen voor voortgezet onderwijs (bv Luzac college), middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs (bv Hogeschool Schoevers, NTI, LOI, Universiteit Nyenrode). Particuliere instellingen worden niet gefinancierd door de overheid. Het CBS krijgt nog geen integrale, betrouwbare gegevens over dergelijk onderwijs. Ook onderwijs genoten in het buitenland, lange bedrijfsopleidingen en cursussen worden niet integraal waargenomen door de gebruikte registers. De EBB bevat op steekproefbasis waarnemingen van niet door overheid bekostigd onderwijs, onderwijs in buitenland of lange bedrijfsopleidingen en cursussen, en is daarmee geschikt voor donorinformatie om dergelijk onderwijs bij te schatten middels imputatie. Een uitgebreide beschrijving van de methodiek is te vinden in de bijlagen.

Bijlagen

P.OPLNIVSSB C hoofdproces.pdf

hoogsteopltabverschilSOI2016SOI2021

3. Bestandsopbouw en toelichting

Bestandsopbouw

Onderstaand volgt een overzicht van alle variabelen.

VolgNr	Naam	Formaat
1	RINPERSOONS	A1
2	RINPERSOON	A9
3	OPLNRHB	A6
4	OPLNRHG	A6
5	GEWICHTHOOGSTEOPL	F12.6
6	OPLNIVSOI2016AGG4HBMETNIRWO	A4
7	OPLNIVSOI2016AGG4HGMETNIRWO	A4
8	RICHTdetailISCEDF2013HBmetNIRWO	A4
9	RICHTdetailISCEDF2013HGmetNIRWO	A4
10	BRONOPLARCHIEFHB	A2
11	BRONOPLARCHIEFHG	A2
12	RGEBB	A1
13	OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO	A4
14	OPLNIVSOI2021AGG4HGmetNIRWO	A4
15	RICHTSOI2021SCEDF2013HBNIRWO	A4
16	RICHTSOI2021SCEDF2013HGNIRWO	A4

Toelichting op de variabelen

In deze paragraaf wordt informatie over de variabelen gegeven.

Toelichting bij het gebruik

Via het opleidingsnummer kunnen met behulp van het referentiebestand OPLEIDINGSNRREFVv allerlei gegevens die gerelateerd zijn aan het opleidingsnummer achterhaald worden. Voor de Remote Access/On Site gebruikers is dit bestand in de map K:\Utilities\Code_Listings\SSBreferentiebestanden beschikbaar.

RINPERSOONS

Samen met RINPERSOON identificeert dit nummer de persoon

Definitie

De bron waaruit een persoon identificerend nummer is afgeleid.

Toelichting bij de definitie

In de meeste gevallen is de bron van de persoon-id de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA).

Codelijst

Waarde	Label
R	RINPERSOON WEL IN GBA

RINPERSOON

Samen met RINPERSOONS identificeert dit nummer de persoon

Definitie

Dit nummer identificeert een natuurlijk persoon. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

Toelichting bij de definitie

In de meeste gevallen gaat het om een omzetting van het A-nummer uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Omdat het A-nummer zeer identificerend is, wordt het voor toepassingen binnen het CBS (waaronder het uniek houden van aan personen gerelateerde informatie en het koppelen van verschillende registraties) vervangen door het RinPersoon. Rin staat voor Record identification number. Door de aan een RINPersoon gekoppelde data in voldoende mate te verwijderen of te hercoderen, is het feitelijk onmogelijk om een RinPersoon aan een specifiek persoon toe te rekenen. De omzetting van een A-nummer naar een RinPersoon geschiedt door het CBS.

Toelichting bij het gebruik

Samen met de indicator voor de oorsprong van persoon-id identificeert dit nummer een uniek natuurlijk persoon.

OPLNRHB

Opleidingsnummer hoogst behaalde opleiding

Definitie

Duidt een opleiding aan.

Toelichting bij de definitie

Het opleidingsnummer is, met uitzondering van de 1e digit (zie bijzonderheden), niet-hiërarchisch van opzet en wordt vastgesteld door het Servicecentrum SOI/SBC van het CBS. Het opleidingsnummer is in feite te beschouwen als het identificatienummer van een afzonderlijke opleiding uit heden of verleden of van een groepje vrijwel gelijke opleidingen. Als een opleiding in de tijd komt te vervallen, vervalt daarmee niet het opleidingsnummer. Als er een nieuwe opleidingssoort voor in de plaats komt, krijgt deze een nieuw opleidingsnummer aangemeten. De eerste digit van een opleidingsnummer is een 0, 8 of 9. Bij alle opleidingsnummers die met een 0 aanvangen, 0abcde, behoort ook een zogenaamd terugvalopleidingsnummer met als eerste positie een 9: 9abcde. Aan opleidingsnummers en terugvalopleidingsnummers zijn zogenaamde 6-digit SOI-codes verbonden. De SOI-code behorend bij een terugvalopleidingsnummer 9abcde geeft het niveau en de richting aan van de vooropleiding die gedaan moet zijn om toegang te krijgen tot de opleiding met opleidingsnummer 0abcde. Een opleidingsnummer die als eerste positie een 8 heeft is een opleiding die nog scherper is afgebakend dan met SOI-opleidingsnummers gebruikelijk is. Dergelijke opleidingen met een subtiel onderscheid komen voor in de Onderwijsnummerbestanden. Het is altijd zo dat er een relatie is tussen een bundeling van opleidingen waarvan het opleidingsnummer met een 8 begint en een opleiding waarvan het opleidingsnummer met een 0 aanvangt. Voorbeeld: 800164 014836 Natuursteenbewerker; svb (bouw) 801513 014836 Natuursteenbewerker 801514 014836 Natuursteenbewerker (Natuursteenbewerker bouwwerk) 801515 014836 Natuursteenbewerker(Natuursteenbewerker grafwerk) 801516 014836 Natuursteenbewerker Natuursteenbewerker machinaal) 801517 014836 Natuursteenbewerker Natuursteenbewerker restauratie) In dit voorbeeld zijn er 6 opleidingen met een subtiel onderscheid die allen vallen onder het opleidingsnummer 014836. Ze worden echter in de 800 duizend serie van opleidingsnummers alle apart van een opleidingsnummer voorzien, resp. 800164, 801513, 801514, 801515, 801516, & 801517

Toelichting bij het gebruik

Om uit opleidingsnummers (OPLNRHB en OPLNRHG) opleidingsniveau en -richting (CBS-publicatie-indelingen, Standaard Onderwijs Indeling (SOI) of International Standard Classification of Education (ISCED)) te bepalen zijn SSB-referentieboeken beschikbaar. LET OP Indien men uit OPLNRHB of OPLNRHG indelingen wenst te verkrijgen in het kader van de nieuwe SOI2016 is het van groot belang voor doorschakeling van OPLEIDINGSNRREFVV naar CTOREFVV niet gebruik te maken van koppelingssleutel CTO maar van CTO2016V (CodeTypeOpleiding-ClassificatieSOI2016).

OPLNRHG

Opleidingsnummer hoogst gevolgde opleiding

Definitie

Duidt een opleiding aan.

Toelichting bij de definitie

Het opleidingsnummer is, met uitzondering van de 1e digit (zie bijzonderheden), niet-hiërarchisch van opzet en wordt vastgesteld door het Servicecentrum SOI/SBC van het CBS. Het opleidingsnummer is in feite te beschouwen als het identificatienummer van een afzonderlijke opleiding uit heden of verleden of van een groepje vrijwel gelijke opleidingen. Als een opleiding in de tijd komt te vervallen, vervalt daarmee niet het opleidingsnummer. Als er een nieuwe opleidingssoort voor in de plaats komt, krijgt deze een nieuw opleidingsnummer aangemeten. De eerste digit van een opleidingsnummer is een 0, 8 of 9. Bij alle opleidingsnummers die met een 0 aanvangen, 0abcde, behoort ook een zogenaamd terugvalopleidingsnummer met als eerste positie een 9: 9abcde. Aan opleidingsnummers en terugvalopleidingsnummers zijn zogenaamde 6-digit SOI-codes verbonden. De SOI-code behorend bij een terugvalopleidingsnummer 9abcde geeft het niveau en de richting aan van de vooropleiding die gedaan moet zijn om toegang te krijgen tot de opleiding met opleidingsnummer 0abcde. Een opleidingsnummer die als eerste positie een 8 heeft is een opleiding die nog scherper is afgebakend dan met SOI-opleidingsnummers gebruikelijk is. Dergelijke opleidingen met een subtiel onderscheid komen voor in de Onderwijsnummerbestanden. Het is altijd zo dat er een relatie is tussen een bundeling van opleidingen waarvan het opleidingsnummer met een 8 begint en een opleiding waarvan het opleidingsnummer met een 0 aanvangt. Voorbeeld: 800164 014836 Natuursteenbewerker; svb (bouw) 801513 014836 Natuursteenbewerker 801514 014836 Natuursteenbewerker Natuursteenbewerker bouwwerk) 801515 014836 Natuursteenbewerker(Natuursteenbewerker grafwerk) 801516 014836 Natuursteenbewerker (Natuursteenbewerker machinaal) 801517 014836 Natuursteenbewerker (Natuursteenbewerker restauratie) In dit voorbeeld zijn er 6 opleidingen met een subtiel onderscheid die allen vallen onder het opleidingsnummer 014836. Ze worden echter in de 800 duizend serie van opleidingsnummers alle apart van een opleidingsnummer voorzien, resp. 800164, 801513, 801514, 801515, 801516, & 801517.

Toelichting bij het gebruik

Om uit opleidingsnummers (OPLNRHB en OPLNRHG) opleidingsniveau en -richting (CBS-publicatie-indelingen, Standaard Onderwijs Indeling (SOI) of International Standard Classification of Education (ISCED)) te bepalen zijn SSB-referentieboeken beschikbaar. LET OP Indien men uit OPLNRHB of OPLNRHG indelingen wenst te verkrijgen in het kader van de nieuwe SOI2016 is het van groot belang voor doorschakeling van OPLEIDINGSNRREFVV naar CTOREFVV niet gebruik te maken van koppelingsleutel CTO maar van CTO2016V (CodeTypeOpleiding-ClassificatieSOI2016).

Via het opleidingsnummer kunnen met behulp van het referentiebestand OPLEIDINGSNRREFVV allerlei gegevens die gerelateerd zijn aan het opleidingsnummer achterhaald worden. Voor de Remote Access/On Site gebruikers is dit bestand in de map K:\Utilities\Code_Listings\SSBreferentiebestanden beschikbaar.

GEWICHTHOOGSTEOPL

Ophooggewicht; 1 bij registerrecords, <>1 bij EBB-records

Definitie

Ophooggewicht, nodig om een representatieve weergave van het opleidingsniveau te verkrijgen voor de Nederlandse Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) bevolking, of subpopulaties.

Toelichting bij de definitie

Er komen twee 'typen' gewichten voor. Ten eerste die voor registerrecords, de deelpopulatie 12 t/m 14 jarigen die niet in een register voorkomen, en de deelpopulatie 0 t/m 11 jarigen: deze tellen alleen voor zichzelf en krijgen daarom het gewicht 1. De tweede groep ophooggewichten is verkregen door weging van EBB-waarnemingen. Zie bijlagen voor meer informatie over de totstandkoming van de gewichten.

Toelichting bij het gebruik

Alle records zijn voorzien van een gewicht. Wegens selectiviteit van de records is het toepassen van weging noodzakelijk om tot een representatieve verdeling van hoogst behaald/gevolgd opleidingsniveau te komen. Het gewicht kan zowel voor het ophogen van het hoogst behaalde (HB) als hoogst gevolgde (HG) opleidingsniveau worden gebruikt. De weging is niet zo specifiek, dat er een garantie te geven is dat in alle denkbare subpopulaties voldoende voor selectiviteit gecorrigeerd wordt.

OPLNIVSOI2016AGG4HBMETNIRWO

opleidingsniveau (SOI 2016) in 18 categorieën hoogst behaalde opleiding

Definitie

Het niveau van een opleiding van een persoon.

Toelichting bij de definitie

opleidingsniveau in 18 categorieën conform de CBS-publicatie-indeling (SOI 2016) in 18 categorieën

Toelichting bij het gebruik

Deze variabele is leeg vanaf HOOGSTEOPL2019TABV2 De registers die ten grondslag liggen aan HOOGSTEOPLJJJTABVV nemen niet alle vormen van onderwijs waar. Onderwijs genoten in het buitenland, onderwijs aan particuliere instellingen en lange bedrijfsopleidingen en cursussen worden onderschat. Ruim 2 procent van de populatie heeft in werkelijkheid een hoger opleidingsniveau dan waargenomen via de bronnen van HOOGSTEOPLJJJTABVV. Daarom wordt bijgeschat met behulp van de EBB: in bijna 4 procent van de records wordt een hoger opleidingsniveau geïmputeerd. Het gevolg is dat HOOGSTEOPLJJJTABVV voor het hoogst behaalde opleidingsniveau twee variabelen bevat: 1) een opleidingsnummer van het hoogst behaalde (OPLNRHB) opleidingsniveau. Het betreft een zeer gedetailleerde typering van opleiding. Deze onderschat het opleidingsniveau enigszins vanwege het eerder genoemde niet in registers waargenomen onderwijs. 2) opleidingsniveau in 18 categorieën conform de CBS-publicatie-indeling in 18 categorieën

(OPLNIVSOI2016AGG4HBmetNIRWO) die minder detail biedt maar waarin is gecorrigeerd (middels imputatie) voor bovengenoemde onderschatting. De gebruiker dient OPLNIVSOI2016AGG4HBmetNIRWO te gebruiken tenzij er zwaarwegende redenen zijn om het opleidingsnummer te gebruiken

OPLNIVSOI2016AGG4HGMETNIRWO

opleidingsniveau (SOI 2016) in 18 categorieën hoogst gevolgde opleiding

Definitie

Het niveau van een opleiding van een persoon.

Toelichting bij de definitie

opleidingsniveau in 18 categorieën conform de CBS-publicatie-indeling (SOI 2016) in 18 categorieën

Toelichting bij het gebruik

Deze variabele is leeg vanaf HOOGSTEOPL2019TABV2 De registers die ten grondslag liggen aan HOOGSTEOPLJJJTABVV nemen niet alle vormen van onderwijs waar. Onderwijs genoten in het buitenland, onderwijs aan particuliere instellingen en lange bedrijfsopleidingen en cursussen worden onderschat. Ruim 2 procent van de populatie heeft in werkelijkheid een hoger opleidingsniveau dan waargenomen via de bronnen van HOOGSTEOPLJJJTABVV. Daarom wordt bijgeschat met behulp van de EBB: in bijna 4 procent van de records wordt een hoger opleidingsniveau geïmputeerd. Het gevolg is dat HOOGSTEOPLJJJTABVV voor het hoogst gevolgde opleidingsniveau twee variabelen bevat: 1) een opleidingsnummer van het hoogst gevolgde (OPLNRHG) opleidingsniveau. Het betreft een zeer gedetailleerde typering van opleiding. Deze onderschat het opleidingsniveau enigszins vanwege het eerder genoemde niet in registers waargenomen onderwijs. 2) opleidingsniveau in 18 categorieën conform de CBS-publicatie-indeling in 18 categorieën (OPLNIVSOI2016AGG4HGmetNIRWO) die minder detail biedt maar waarin is gecorrigeerd (middels imputatie) voor bovengenoemde onderschatting. De gebruiker dient OPLNIVSOI2016AGG4HGmetNIRWO te gebruiken tenzij er zwaarwegende redenen zijn om het opleidingsnummer te gebruiken

RICHTdetailISCEDF2013HBmetNIRWO

Opleidingsrichting hoogst behaald onderwijs incl. bijschatting voor Niet in Registers Waargenomen Onderwijs

Definitie

De opleidingsrichting van het hoogst behaald onderwijs.

Toelichting bij het gebruik

Deze variabele is leeg vanaf HOOGSTEOPL2019TABV2 De registers die ten grondslag liggen aan HOOGSTEOPLJJJTABVV nemen niet alle vormen van onderwijs waar. Onderwijs genoten in het buitenland, onderwijs aan particuliere instellingen en lange bedrijfsopleidingen en cursussen worden onderschat. Ruim 2 procent van de populatie heeft in werkelijkheid een hoger opleidingsniveau dan waargenomen via de bronnen van

HOOGSTEOPLJJJTABVV. Daarom wordt bijgeschat met behulp van de EBB: in bijna 4 procent van de records wordt een hoger opleidingsniveau geïmputeerd (variabelen OPLNIVSOI2016AGG4HBmetNIRWO en OPLNIVSOI2016AGG4HGmetNIRWO). Voor de gevallen waarin het opleidingsniveau is geïmputeerd is ook zo goed mogelijk een opleidingsrichting bepaald: variabelen RICHTdetailISCEDF2013HBmetNIRWO en RICHTdetailISCEDF2013HGmetNIRWO

RICHTdetailISCEDF2013HGmetNIRWO

Opleidingsrichting hoogst gevolgd onderwijs incl. bijchatting voor Niet in Registers Waargenomen Onderwijs

Definitie

De opleidingsrichting van het hoogst gevolgd onderwijs.

Toelichting bij het gebruik

Deze variabele is leeg vanaf HOOGSTEOPL2019TABV2 De registers die ten grondslag liggen aan HOOGSTEOPLJJJTABVV nemen niet alle vormen van onderwijs waar. Onderwijs genoten in het buitenland, onderwijs aan particuliere instellingen en lange bedrijfsopleidingen en cursussen worden onderschat. Ruim 2 procent van de populatie heeft in werkelijkheid een hoger opleidingsniveau dan waargenomen via de bronnen van HOOGSTEOPLJJJTABVV. Daarom wordt bijgeschat met behulp van de EBB: in bijna 4 procent van de records wordt een hoger opleidingsniveau geïmputeerd (variabelen OPLNIVSOI2016AGG4HBmetNIRWO en OPLNIVSOI2016AGG4HGmetNIRWO). Voor de gevallen waarin het opleidingsniveau is geïmputeerd is ook zo goed mogelijk een opleidingsrichting bepaald: variabelen RICHTdetailISCEDF2013HBmetNIRWO en RICHTdetailISCEDF2013HGmetNIRWO

BRONOPLARCHIEFHB

Afkorting bron hoogst behaald onderwijs

Definitie

De bron waarop het hoogst behaald opleidingsniveau is gebaseerd.

Codelijst

Waarde	Label
01	HO (Centraal Register Inschrijvingen Hoger Onderwijs)
02	MBO (Register Middelbaar Beroepsonderwijs)
03	VO (Register Voortgezet Onderwijs)
04	VE (Register Volwasseneducatie)
05	BO (Basisonderwijsdata Register Wet Primair Onderwijs)
06	SO (Speciaal onderwijs data Register Wet op de Expertisecentra)
07	UWV (Opleidingsgeschiedenisdata UWV WERK Bedrijf)
08	VRHO (Vooropleidingen Register Hoger Onderwijs)
09	EBB (Enquête Beroepsbevolking)
10	GBA/BRP
11	WSF (Register Wet Studiefinanciering)

BRONOPLARCHIEFHG

Afkorting bron hoogst gevolgd onderwijs

Definitie

De bron waarop het hoogst gevolgd opleidingsniveau is gebaseerd.

Codelijst

Waarde	Label
01	HO (Centraal Register Inschrijvingen Hoger Onderwijs)
02	MBO (Register Middelbaar Beroepsonderwijs)
03	VO (Register Voortgezet Onderwijs)
04	VE (Register Volwasseneducatie)
05	BO (Basisonderwijsdata Register Wet Primair Onderwijs)
06	SO (Speciaal onderwijs data Register Wet op de Expertisecentra)
07	UWV (Opleidingsgeschiedenisdata UWV WERK Bedrijf)
08	VRHO (Vooropleidingen Register Hoger Onderwijs)
09	EBB (Enquête Beroepsbevolking)
10	GBA/BRP
11	WSF (Register Wet Studiefinanciering)

RGEBB

waargenomen via EBB en via registers

Definitie

Is een opleidingsniveau van een persoon waargenomen via de Enquête Beroeps Bevolking (EBB) en registers?

Toelichting bij de definitie

Het opleidingsniveau van een persoon kan waargenomen zijn via zowel registers als via de EBB. Indien dit het geval is wordt dit met deze variabele aangegeven. Personen van wie het opleidingsniveau is waargenomen via zowel registers als via EBB worden niet opgehoogd. Zij krijgen een gewicht gelijk aan 1. Wel zal in sommige gevallen gebruik gemaakt worden van de EBB-waarneming van het opleidingsniveau.

Codelijst

Waarde	Label
0	niet in doorsnede EBB/registers
1	wel in doorsnede EBB/registers

OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO

opleidingsniveau (SOI 2021) in 18 categorieën hoogst behaalde opleiding

Definitie

Het niveau van een opleiding van een persoon.

Toelichting bij de definitie

opleidingsniveau in 18 categorieën conform de CBS-publicatie-indeling (SOI 2021) in 18 categorieën

Toelichting bij het gebruik

Deze variabele is gevuld vanaf HOOGSTEOPL2019TABV2. De registers die ten grondslag liggen aan HOOGSTEOPLJJJTABVV nemen niet alle vormen van onderwijs waar. Onderwijs genoten in het buitenland, onderwijs aan particuliere instellingen en lange bedrijfsopleidingen en cursussen worden onderschat. Ruim 2 procent van de populatie heeft in werkelijkheid een hoger opleidingsniveau dan waargenomen via de bronnen van HOOGSTEOPLJJJTABVV. Daarom wordt bijgeschat met behulp van de EBB: in bijna 4 procent van de records wordt een hoger opleidingsniveau geïmputeerd. Het gevolg is dat HOOGSTEOPLJJJTABVV voor het hoogst behaalde opleidingsniveau twee variabelen bevat: 1) een opleidingsnummer van het hoogste behaalde (OPLNRHB) opleidingsniveau. Het betreft een zeer gedetailleerde typering van opleiding. Deze onderschat het opleidingsniveau enigszins vanwege het eerder genoemde niet in registers waargenomen onderwijs. 2) opleidingsniveau in 18 categorieën conform de CBS-publicatie-indeling in 18 categorieën (OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO) die minder detail biedt maar waarin is gecorrigeerd (middels imputatie) voor bovengenoemde onderschatting. De gebruiker dient OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO te gebruiken tenzij er zwaarwegende redenen zijn om het opleidingsnummer te gebruiken.

OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO

opleidingsniveau (SOI 2021) in 18 categorieën hoogst gevolgde opleiding

Definitie

Het niveau van een opleiding van een persoon.

Toelichting bij de definitie

opleidingsniveau in 18 categorieën conform de CBS-publicatie-indeling (SOI 2021) in 18 categorieën

Toelichting bij het gebruik

Deze variabele is gevuld vanaf HOOGSTEOPL2019TABV2. De registers die ten grondslag liggen aan HOOGSTEOPLJJJTABVV nemen niet alle vormen van onderwijs waar. Onderwijs genoten in het buitenland, onderwijs aan particuliere instellingen en lange bedrijfsopleidingen en cursussen worden onderschat. Ruim 2 procent van de populatie heeft in werkelijkheid een hoger opleidingsniveau dan waargenomen via de bronnen van HOOGSTEOPLJJJTABVV. Daarom wordt bijgeschat met behulp van de EBB: in bijna 4 procent van de records wordt een hoger opleidingsniveau geïmputeerd. Het gevolg is dat HOOGSTEOPLJJJTABVV voor het hoogst behaalde opleidingsniveau twee variabelen bevat: 1) een opleidingsnummer van het hoogste behaalde (OPLNRHB) opleidingsniveau. Het betreft een zeer gedetailleerde typering van opleiding. Deze onderschat het opleidingsniveau enigszins vanwege het eerder genoemde niet in registers waargenomen onderwijs. 2) opleidingsniveau in 18 categorieën conform de CBS-publicatie-indeling in 18 categorieën (OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO) die minder detail biedt maar waarin is gecorrigeerd (middels imputatie) voor bovengenoemde onderschatting. De gebruiker dient

OPLNIVSOI2021AGG4HGmetNIRWO te gebruiken tenzij er zwaarwegende redenen zijn om het opleidingsnummer te gebruiken

RICHTSOI2021SCEDF2013HBNIRWO

Opleidingsrichting hoogst behaald onderwijs (SOI 2021) incl. bijinschatting voor Niet in Registers Waargenomen Onderwijs

Definitie

De opleidingsrichting van het hoogst behaald onderwijs.

Toelichting bij het gebruik

Deze variabele is gevuld vanaf HOOGSTEOPL2019TABV2 De registers die ten grondslag liggen aan HOOGSTEOPLJJJTABVV nemen niet alle vormen van onderwijs waar. Onderwijs genoten in het buitenland, onderwijs aan particuliere instellingen en lange bedrijfsopleidingen en cursussen worden onderschat. Ruim 2 procent van de populatie heeft in werkelijkheid een hoger opleidingsniveau dan waargenomen via de bronnen van HOOGSTEOPLJJJTABVV. Daarom wordt bijgeschat met behulp van de EBB: in bijna 4 procent van de records wordt een hoger opleidingsniveau geïmputeerd (variabelen OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO en OPLNIVSOI2021AGG4HGmetNIRWO). Voor de gevallen waarin het opleidingsniveau is geïmputeerd is ook zo goed mogelijk een opleidingsrichting bepaald: variabelen RICHTSOI2021SCEDF2013HBNIRWO en RICHTSOI2021SCEDF2013HGNIRWO

RICHTSOI2021SCEDF2013HGNIRWO

Opleidingsrichting hoogst gevolgd onderwijs (SOI 2021) incl. bijinschatting voor Niet in Registers Waargenomen Onderwijs

Definitie

De opleidingsrichting van het hoogst behaald onderwijs.

Toelichting bij het gebruik

Deze variabele is gevuld vanaf HOOGSTEOPL2019TABV2 De registers die ten grondslag liggen aan HOOGSTEOPLJJJTABVV nemen niet alle vormen van onderwijs waar. Onderwijs genoten in het buitenland, onderwijs aan particuliere instellingen en lange bedrijfsopleidingen en cursussen worden onderschat. Ruim 2 procent van de populatie heeft in werkelijkheid een hoger opleidingsniveau dan waargenomen via de bronnen van HOOGSTEOPLJJJTABVV. Daarom wordt bijgeschat met behulp van de EBB: in bijna 4 procent van de records wordt een hoger opleidingsniveau geïmputeerd (variabelen OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO en OPLNIVSOI2021AGG4HGmetNIRWO). Voor de gevallen waarin het opleidingsniveau is geïmputeerd is ook zo goed mogelijk een opleidingsrichting bepaald: variabelen RICHTSOI2021SCEDF2013HBNIRWO en RICHTSOI2021SCEDF2013HGNIRWO

Versiegeschiedenis

<i>Bestandsnaam</i>	<i>Reden</i>
120619 HOOGSTEOPLTAB 2006V1 t/m 2009V1	Eerste plaatsing
120726 HOOGSTEOPLTAB 1999V1 t/m 2005V1	Eerste plaatsing
120918 HOOGSTEOPLTAB 2010V1	Eerste plaatsing
130924 HOOGSTEOPLTAB 2011V1	Eerste plaatsing
141020 HOOGSTEOPLTAB 2012V1	Eerste plaatsing
HOOGSTEOPLTAB 2013V1	Eerste plaatsing
HOOGSTEOPLTAB 2014V1	Eerste plaatsing
HOOGSTEOPL2015TABV1	Eerste plaatsing
HOOGSTEOPL2013TABV2	Gereviseerde versie
HOOGSTEOPL2014TABV2	Gereviseerde versie
HOOGSTEOPL2015TABV2	Gereviseerde versie
HOOGSTEOPLTAB2016V1	Eerste plaatsing
HOOGSTEOPLTAB2017V1	Eerste plaatsing
HOOGSTEOPL2017TABV2	Definitieve versie
HOOGSTEOPL2018TABV1	Eerste plaatsing
HOOGSTEOPL2013TABV3	EBB-correcties zijn nu ook verwerkt
HOOGSTEOPL2014TABV3	EBB-correcties zijn nu ook verwerkt
HOOGSTEOPL2015TABV3	EBB-correcties zijn nu ook verwerkt
HOOGSTEOPL2016TABV2	EBB-correcties zijn nu ook verwerkt
HOOGSTEOPL2017TABV3	EBB-correcties zijn nu ook verwerkt
HOOGSTEOPL2018TABV2	EBB-correcties zijn nu ook verwerkt
HOOGSTEOPL2018TABV3	Definitieve versie
HOOGSTEOPLTAB2019V1	Eerste plaatsing
HOOGSTEOPLTAB2019V2	Definitieve versie, overgegaan van SOI2016 op SOI2021
HOOGSTEOPLTAB2020V1	Eerste plaatsing, overgegaan van SOI2016 op SOI2021
HOOGSTEOPLTAB2020V2	Definitieve versie, overgegaan van SOI2016 op SOI2021
HOOGSTEOPLTAB2021V1	Eerste plaatsing, overgegaan van SOI2016 op SOI2021